

ZIN

Studia informacyjne
Information studies

VOL. 56 2018 NO. 1 (111)

p-ISSN 0324-8194

e-ISSN 2392-2648

Spis treści | Contents

ROZPRAWY. BADANIA. MATERIAŁY | THESES. RESEARCH. MATERIALS

Widad Mustafa El Hadi

Documentation and Information Science: On Some Forgotten Origins of the French Contribution

[Nauka o dokumentacji i informacji: o niektórych zapomnianych początkach francuskiego udziału w rozwoju dyscypliny]

Amel Fraisse, Ronald Jenn, Quoc-Tan Tran

Crowdsourcing Model for Multilingual Corpus and Knowledge Construction: A Case of Transnational Mark Twain

[Crowdsourcingowy model wielojęzycznego korpusu tekstów literackich i bazy wiedzy: studium przypadku transnarodowej twórczości Marka Twaina – projekt The Global Huck]

Ewa Głowacka, Małgorzata Kisilowska, Magdalena Paul

Information Literacy of Polish Students in Social Sciences and Humanities

[Kompetencje informacyjne polskich studentów kierunków społecznych i humanistycznych]

Mariusz Luterek

Smart City Research and Library and Information Science. Preliminary Remarks

[Badania nad inteligentnymi miastami z punktu widzenia bibliologii i informatologii]

Inez Okulska

Egocentryzm inteligentnych domów. Analiza smart-interfejsów jako przekładu egzotyzującego

[Egocentric Smart Homes. Smart Interfaces Analyzed in Terms of Foreignization]

Katarzyna Tałuć, Jacek Tomaszczyk

Percepcja tekstu w formie drukowanej i elektronicznej

[The Perception of Print and Electronic Text]

Anna Małgorzata Kamińska

ScientoMiner ICR – moduł importu danych bibliograficznych z zasobów Crossref dla platformy Gephi

[ScientoMiner ICR – The Plug-in for Importing Bibliographic Data from Crossref Resources to the Gephi Platform]

Magdalena Sznigir

Podjęmowanie tematu naukometrii i bibliometrii w Polsce w latach 2015–2017

[Scientometrics and Bibliometrics Researches in Poland in 2015–2017]

RECENZJE I OMÓWIENIA | REVIEWS

Wśród zagranicznych książek [Foreign publications] (Jacek Wojciechowski)

Przegląd polskich nowości wydawniczych [New Polish publications] (Anna Stanis)

KRONIKA | CHRONICLE

Aspekty międzykulturowe w nauce o informacji (Paryż, Francja, 24 maja 2018 r.)

[Intercultural Aspects in Information Science (Paris, France, May 24, 2018)] (Zuzanna Wiorogórska, Witold Sygocki)

Architektura informacji jako dyscyplina akademicka (Kraków, 5–6 czerwca 2018 r.)

[Information Architecture as an Academic Discipline (AIDA) (Krakow, June 5–6, 2018)] (Marcin Roszkowski, Patryk Hubar)

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW | GUIDELINES FOR AUTHORS

Documentation and Information Science: On Some Forgotten Origins of the French Contribution

Widad Mustafa El Hadi

GERiiCO, University of Lille

Abstract

Purpose/Thesis: This paper presents a review of the French contribution to the epistemology and theory of documentation and information science. It is focused on the authors, theories, and practices that have been neglected, or forgotten by French information specialists. An attempt was made to assess their contribution and influence on information science and the theory of the document.

Approach/Methods: The author focused on the analysis of the literature either printed or available as online texts, and proceedings of the ISKO-France conference held in Paris in 2017.

Results and conclusions: The review of the French contribution to the epistemology and theory of documentation and information science is carried out according to a triple chronological perspective. The first one goes back in time, as far as the contribution to the development of knowledge organization methods and theories of Enlightenment French philosophers' and Gabriel Naudé. The second period covers relatively recent history, from the nineteenth to the twentieth century with the birth of the francophone document theoreticians such as the philosopher Auguste Comte and his Broad System of Ordering, and later

Suzanne Briet's view of a document as something (potentially anything) *made into* a document, offering the view that the word "document" should be used in a technical sense within information science to denote anything *regarded as* signifying something. The third period is represented by the thriving activities of what we call in France the forerunners among whom I have focused on the specific position of Eric De Grolier for his role in defining and expanding Ranganathan's categories as well as that of Jean-Claude Gardin, their contribution and their impact on information science with a special focus on knowledge organization. **Originality/Value:** The theme of the 4th International Scientific Conference on *Information Science in the Age of Change: Innovative Information Services* from which this paper is derived implies that speakers would give a state of the art on Innovative Information Service. However, I would like to suggest that talking about the European tradition of information science underpinning the innovation in information services would be worthwhile. It is because this tradition played a central role in developing the connection between modernism and information science, especially in relation to schemes for bibliography and documentation that emerged in the late 19th and early 20th century. The impact of the French tradition and its modernism in documentation and information theory is tremendous, but I chose only a few of these authors, mostly those understudied, because I find it surprising that there is so little reference to them in more recent work.

Keywords

Auguste Comte. Document theory. Epistemology of information science. Epistemology of knowledge organization. Eric de Grolier. French Encyclopedists. French Enlightenment philosophers. French modernism. French tradition. Gabriel Naudé. Jean-Claude Gardin. Suzanne Briet. Theory of information science. Theory of knowledge organization.

Nauka o dokumentacji i informacji: o niektórych zapomnianych początkach francuskiego udziału w rozwoju dyscypliny

Abstrakt

Cel/Teza: Artykuł jest przeglądem wkładu francuskich badaczy w kształtowanie epistemologii i teorii nauki o dokumentacji i informacji. Uwagę skupiono na autorach, teoriach i praktykach, które zostały niedocenione lub zapomniane przez francuskich specjalistów informacji. Podjęto próbę oceny ich wkładu i wpływu na naukę o informacji i teorię dokumentu.

Koncepcja/Metody badań: Autorka skupiła się na analizie literatury drukowanej lub tekstów dostępnych online oraz materiałów z konferencji ISKO-France, zorganizowanej w Paryżu w 2017 r.

Wyniki i wnioski: Przegląd francuskiego wkładu w epistemologię i teorię nauki o dokumentacji i informacji przeprowadzony został według potrójnej chronologicznej perspektywy. Pierwsza sięga wstecz aż do udziału francuskich filozofów oświeceniowych i Gabriela Naudé w rozwoju metod i teorii organizacji wiedzy. Drugi okres obejmuje relatywnie niedawną historię, od XIX do XX wieku, od narodzin frankofońskich teoretyków dokumentów, takich jak filozof Auguste Comte i jego szeroki system porządkowania, do Suzanne Briet i koncepcji dokumentu jako czegoś (potencjalnie czegośkolwiek) co pełni rolę dokumentu; koncepcja ta wskazuje, że termin „dokument” w nauce o informacji powinien być używany w sensie technicznym, aby oznaczał *dowolny obiekt*, który można uznać za coś dla kogoś znaczącego. Okres trzeci reprezentują działania tzw. francuskich pionierów, wśród których uwagę skupiono na szczególnej pozycji Erica de Groliera i jego roli w definiowaniu i rozwinięciu kategorii Ranganathana, oraz Jeana-Claude'a Gardina, jego wkładzie i wpływie na rozwój nauki o informacji, a w szczególności organizacji wiedzy.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Temat IV Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Nauka o informacji w okresie zmian: Innowacyjne usługi informacyjne”, na którą przygotowany został referat stanowiący podstawę niniejszego artykułu, zakładał, że mówcy przedstawią najnowszy stan wiedzy na temat innowacyjnych usług informacyjnych. Chcę jednak zasugerować, że warto mówić też o europejskiej tradycji nauki o informacjach, stanowiącej podstawę innowacji w zakresie usług informacyjnych. Tradycja ta odegrała centralną rolę w rozwijaniu związku między modernizmem a nauką o informacji, zwłaszcza w odniesieniu do schematów organizacji bibliografii i dokumentacji, które pojawiły się pod koniec XIX i na początku XX wieku. Wpływ francuskiej tradycji i jej modernizmu w teorii dokumentacji i informacji jest olbrzymi, ale wybrałam do omówienia tylko kilku spośród wielu autorów, którzy do niego się przyczynili,

głównie tych, którzy są niedocenieni, o czym świadczyć może zaskakująco mało odesłań do ich prac w późniejszym piśmiennictwie.

Słowa kluczowe

Auguste Comte. Epistemologia nauki o informacji. Epistemologia organizacji wiedzy. Eric de Grolier. Francuscy encyklopedyści. Francuscy filozofowie oświeceniowi. Francuski modernizm. Gabriel Naudé. Jean-Claude Gardin. Suzanne Briet. Teoria dokumentu. Teoria nauki o informacji. Teoria organizacji wiedzy. Tradycja francuska.

WIDAD MUSTAFA EL HADI is Professor of Information and Documentation Studies at the University of Lille3. She holds a Ph.D. in linguistics (multilingual terminologies) from the University of Lyon 2, France. Her main areas of interest are: theoretical approaches to knowledge organization; language & culture and their impact on knowledge organization; knowledge organization systems and their evaluation; cross-language and cross-cultural information retrieval, and, more recently, Digital Humanities and ethics in knowledge organization. She has been active in ISKO (International Society for Knowledge Organization) since 1996, as co-founder of the French ISKO Chapter (with Jacques Maniez). She is currently ISKO-France president, elected in November 2015.

Contact to the Author:

e-mail : widad.mustafa@univ-lille3.fr

GERiiCO

*Domaine Universitaire du Pont de Bois,
59650 Villeneuve-d'Ascq, France*

Crowdsourcing Model for Multilingual Corpus and Knowledge Construction: The Case of Transnational Mark Twain

Amel Fraisse

GERiiCO, University of Lille, France

Ronald Jenn

CECILLE, University of Lille, France

Quoc-Tan Tran

GERiiCO, University of Lille, France

Abstract

Purpose/Thesis: We describe a new approach that addresses key challenges to multilingual corpus by merging collective human intelligence (crowdsourcing) and automated knowledge construction and extraction methods in a symbiotic fashion.

Approach/Methods: We use a crowdsourcing model to collect and annotate translations of the same literary text.

Results and conclusions: The model promotes a dynamic approach to archives that increases the impact of traditional research by presenting the text from a new angle, accessible to a global public.

Practical implications: The Global Huck project proposes a new paradigm to assess the contribution of crowdsourcing-based models for collection and annotation purposes.

Originality/Value: Choosing the translations of a novel as a field of study is a truly transnational and multilingual collaborative endeavor allowing us to increase our capacity to collect and organize data on a broad, transnational and multilingual scale.

Keywords

Deep mapping. Humanities crowdsourcing. Multilingual corpus. Parallel text processing. Under-resourced languages.

Crowdsourcingowy model wielojęzycznego korpusu tekstów literackich i bazy wiedzy: studium przypadku transnarodowej twórczości Marka Twaina – projekt The Global Huck

Abstrakt

Cel/Teza: Przedstawiono nowe podejście do tworzenia wielojęzycznych korpusów tekstów literackich, które w sposób symbiotyczny łączy zbiorową inteligencję ludzką (crowdsourcing) i zautomatyzowane metody tworzenia baz wiedzy i ekstrakcji informacji oraz kluczowe problemy wynikające z takiego ujęcia.

Koncepcja/Metody badań: Zastosowano model crowdsourcingu do zbierania i komentowania różnych przekładów tego samego tekstu literackiego i adnotacji w nich występujących.

Wyniki i wnioski: Przedstawiony model reprezentuje dynamiczne podejście do archiwów cyfrowych i pozwala na udoskonalenie tradycyjnych badań (literaturoznawczych) poprzez możliwość prezentacji tekstu literackiego z nowej perspektywy – jako dzieła dostępnego globalnie.

Zastosowanie praktyczne: Model systemu dla projektu The Global Huck oferuje nowy paradygmat badań nad cyfrową kolekcją tekstów literackich wraz z ich adnotacjami w ujęciu crowdsourcingowym.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Badania nad przekładami dzieł literackich mają charakter transnarodowych i kolektywnych procesów badawczych, które pozwalają poszerzyć nasze możliwości pozyskiwania i organizacji tego typu informacji na skalę globalną.

Słowa kluczowe

Crowdsourcing w humanistyce. Deep mapping. Języki o ograniczonych zasobach. Korpusy wielojęzyczne. Przetwarzanie równoległe tekstów.

AMEL FRAISSE, PhD, is Associate Professor at the University of Lille working on Digital Humanities and Natural Language Processing. Her research interests include information extraction and knowledge representation. Her research addresses both methods and applications of text analysis, ranging from collection and exploration of representation models and their cross-language adaptability to the integration of representation frameworks to extract and visualize new knowledge from text.

Contact to the Author:

amel.fraisse@univ-lille3.fr

GERiiCO

Domaine Universitaire du Pont de Bois

59650 Villeneuve-d'Ascq, France

RONALD JENN is Full Professor of Translation and Translation Studies at the University of Lille. He is also a Mark Twain specialist with a focus on the translation and reception of the author in French and in France.

Contact to the Author:

ronald.jenn@univ-lille3.fr

CECILLE

Domaine Universitaire du Pont de Bois

59650 Villeneuve-d'Ascq, France

QUOC-TAN TRAN holds a Master of Research in Library and Information Science from the University of Lille in 2016. His areas of investigation include ethics and cultural interoperability in knowledge organization, participatory methods and Internet ecologies of open knowledge.

Contact to the Author:

quoc-tan.tran@etu.univ-lille3.fr

GERiiCO

Domaine Universitaire du Pont de Bois

59650 Villeneuve-d'Ascq, France

Information Literacy of Polish Students in Social Sciences and Humanities

Ewa Głowacka

Institute of Information Science and Book Studies, Nicolaus Copernicus University in Toruń, Poland

Małgorzata Kisilowska, Magdalena Paul

Department for the Study of Libraries and Other Cultural Heritage Institutions, Faculty of Journalism, Information and Book Studies University of Warsaw, Poland

Abstract

Purpose/Thesis: The aim was to study information competencies of Polish students of library and information science (LIS), history and journalism with two aspects taken into consideration: students' belief regarding the importance (BIM) of a set of core information competencies, and their self-efficacy (SE) in this field.

Approach/Methods: The IL-HUMASS questionnaire, slightly modified, was used. It consists of 26 information literacy aspects divided into four areas: information retrieval, evaluation and processing, and communication skills.

Results and conclusions: The results reveal, on one hand, some common attitudes apparently associated with students' current life phase. On the other hand, some differences emerged that can be connected with the field and character of the study.

Originality/Value: The results enable a preliminary evaluation of information literacy of the students in different study fields, as well as the comparison of their attitudes and skills to those of the respondents of similar foreign projects.

Keywords

Humanities. Information literacy. Quantitative survey. Self-assessment. Social sciences. Students.

Kompetencje informacyjne polskich studentów kierunków społecznych i humanistycznych

Abstrakt

Cel/Teza: Celem badań było poznanie opinii studentów kierunków: historia, dziennikarstwo oraz informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (i pokrewnych) dotyczących znaczenia poszczególnych kategorii kompetencji informacyjnych oraz ich samooceny w tym zakresie.

Koncepcja/Metody badań: Przeprowadzono badania ilościowe z zastosowaniem kwestionariusza IL-HUMASS, obejmującego 26 rodzajów kompetencji informacyjnych.

Wyniki i wnioski: W wyniku badań wskazano pewne znaczące statystycznie podobieństwa w ocenie ważności kompetencji informacyjnych wśród polskich studentów, wynikające z ich sytuacji życiowej, a także różnice związane ze studiowaniem na różnych kierunkach i w różnych dyscyplinach.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Uzyskane wyniki pozwalają na wstępną ocenę kompetencji informacyjnych studentów wybranych kierunków, a także na porównanie ich postaw i umiejętności z respondentami analogicznych badań zagranicznych.

Słowa kluczowe

Badanie ilościowe. Kompetencje informacyjne. Nauki humanistyczne. Nauki społeczne. Samoocena. Studenci.

EWA GŁOWACKA is Full Professor and the director of the Institute of Information Science and Book Studies of the Nicolaus Copernicus University in Toruń. Her research interests are focused on the assessment of the quality of library and information resources and services, the methodology of research in information and library science as well as the individual information space of academic staff and students. She is the author of four books, the most recent being Culture of assessment in libraries: areas, models and methods of researching the quality of resources and library and information services (2015) and Mechanisms of the Formation and Evolution of Personal Information Spaces in the Humanities (2017; in cooperation with M. Górny, M. Kisilowska and Z. Osiński). She is also the author of several dozens of articles and the editor of several collective works. Contact to the Author:

egt@umk.pl

*Institute of Scientific Information and Book Studies,
Nicolaus Copernicus University Collegium Humanisticum NCU
Wł. Bojarskiego 1
87-100 Toruń*

Dr habil. MAŁGORZATA KISIŁOWSKA, is Associate Professor at the Faculty of Journalism, Information and Book Studies, University of Warsaw; her research topics cover cultural functions of libraries and information. Selected publications: Kultura informacji (2016); Researchers' expectations regarding the online presence of academic libraries. College & Research Libraries (2017; in cooperation with A. Mierzecka and A. Suminas); Problemy metodologiczne diagnozowania kompetencji informacyjnych badaczy z obszaru humanistyki. W: R. Sapa (ed.), Diagnostyka w zarządzaniu informacją: Perspektywa informatologiczna (2017; in cooperation with E. Głowacka).

Contact to the Author:

mdkisilo@uw.edu.pl

*Department for the Study of Libraries and Other Cultural Heritage Institutions
Faculty of Journalism, Information and Book Studies,
University of Warsaw
Nowy Świat 69
00-927 Warszawa*

MAGDALENA PAUL, PhD, is a graduate from the Faculty of Journalism, Information and Book Studies, University of Warsaw. Her research interests are focused on: information literacy, library evaluation, application of social research methods in LIS. Selected publications: Czym jest czytanie: intuicje i definicje. Kultura Popularna (2016, in cooperation with M. Kisilowska); Wpływ społeczny bibliotek publicznych – badania i dobre praktyki. Zarządzanie Biblioteką (2016); Współczesna polska bibliologia – Słownik pracowników książki polskiej w liczbach i w perspektywie sieciowej. Toruńskie Studia Bibliologiczne (2017).

Contact to the Author:

magdaa.paul@gmail.com

*Department for the Study of Libraries and Other Cultural Heritage Institutions
Faculty of Journalism, Information and Book Studies,
University of Warsaw
Nowy Świat 69
00-927 Warszawa*

Smart City Research and Library and Information Science. Preliminary Remarks

Mariusz Luterek

*Department of Information Studies Faculty of Journalism, Information and Book Studies University of
Warsaw, Poland*

Abstract

Purpose/Thesis: The purpose of this paper is to analyze the smart city research field from the point of view of library and information science (LIS), based on available scholarly publications.

Approach/Methods: Based on the literature review, the following issues have been described: the smart city concept; the shift of smart cities from strictly technological orientation to that focused on the citizen, the role of smart governance, public libraries as a part of knowledge infrastructure and the current contribution of LIS to this research field.

Results and conclusions: Smart cities are still an emerging research domain. Not only the number of research publications is limited, but also their scope. LIS has been very little involved in a “smart city” research domain so far, and at the same time general literature on “smart cities” refers to public libraries in a very limited way. In general, there have been few attempts to relate information science and smart cities so far, and in each case researchers had problems with finding relevant literature. The most important LIS contribution to the field so far comes from the research project done by the team of experts from the Department of Information Science at Heinrich-Heine-University in Düsseldorf (Germany).

Originality/Value: The value of this research results from the fact, that there is very little in-depth, holistic research done in this domain by LIS researchers; hence there is almost no recognition of the role of public libraries in so-called smart cities, not only as knowledge hubs for explicit and tacit knowledge, but also as community building institutions. This paper offers first such attempt in the field.

Keywords

Information science. Public library. Research framework. Smart city. Smart library.

Badania nad inteligentnymi miastami z punktu widzenia bibliologii i informatologii

Abstrakt

Cel/Teza: Celem artykułu jest scharakteryzowanie badań prowadzonych w zakresie tzw. inteligentnych miast (*smart cities*) z punktu widzenia bibliologii i informatologii, na podstawie dostępnej literatury naukowej.

Koncepcja/Metody badań: Na podstawie analizy literatury opisane zostały takie zagadnienia, jak: koncepcja inteligentnego miasta, jej przeorientowanie z technologii na obywatela, rola inteligentnego zarządzania w mieście, biblioteki publiczne jako część infrastruktury wiedzy oraz wkład bibliologii i informatologii w aktualny stan wiedzy.

Wyniki i wnioski: Inteligentne miasto, jako pole badawcze, nadal pozostaje w fazie kształtowania. Liczba publikacji na ten temat, jak również ich zakres są ograniczone. Bibliologia i informatologia była dotychczas w tym obszarze zaangażowana w bardzo ograniczonym stopniu, natomiast pozostała literatura odnosi się sporadycznie do bibliotek publicznych. Nieliczne próby powiązania bibliologii i informatologii z omawianym polem badawczym napotykały na problem braku literatury. Najważniejszym dotychczas zrealizowanym projektem dotyczącym tego zagadnienia było badanie przeprowadzone przez naukowców z Instytutu Informacji Naukowej Uniwersytetu Heinrich-Heine w Düsseldorfie (Niemcy).

Oryginalność/Wartość poznawcza: Wartość poznawcza tego artykułu wynika z tego, iż dotychczas opublikowano bardzo niewiele prac szczegółowo odnoszących się do omawianego tematu, których autorami byłyby informatolodzy i bibliolodzy, w efekcie czego rola bibliotek w tzw. inteligentnych miastach

pozostaje w zasadzie w literaturze naszej dyscypliny niepodjętym tematem. Niniejszy artykuł jest pierwszą taką próbą.

Słowa kluczowe

Bibliologia i informatologia. Biblioteka publiczna. Inteligentna biblioteka. Inteligentne miasto.

MARIUSZ LUTEREK, PhD, is Assistant Professor at the University of Warsaw (Department of Information Studies; Faculty of Journalism, Information and Book Studies). He is the author of many publications on e-government, including the book: e-Government. Public information systems (2010). He was a leader of the project "Libraries as intermediaries in access to public information and services" funded by the National Science Centre of Poland.

Contact to the Author:

m.luterek@uw.edu.pl

Department of Information Studies Faculty of Journalism, Information and Book Studies,

University of Warsaw

Nowy Świat 69

00-927 Warszawa

Egocentryzm inteligentnych domów. Analiza smart-interfejsów jako przekładu egzotyzującego

Inez Okulska

NASK Państwowy Instytut Badawczy

Abstrakt

Cel/Teza: Celem artykułu jest próba definicji pojęcia i zakresu inteligencji w inteligentnych systemach, na przykładzie systemów automatyki domowej.

Koncepcja/Metody badań: Pojęcie inteligencji zostało podzielone na dwie kategorie – inteligencję systemu oraz inteligencję jego użytkownika. Do ich analizy wykorzystano metaforę przekładu sięgając po teoretyczne narzędzia translatoologii (opozycja przekładu egzotyzującego i udomawiającego wprowadzona przez Friedricha Schleiermachera i spopularyzowana przez Lawrence’a Venutiego).

Wyniki i wnioski: Przyjęta perspektywa pozwoliła przyjrzeć się interfejsom systemów typu *smart home* w kontekście nieudanego przekładu, pokazując tym samym, że tytułowa inteligencja systemów automatyki domowej jest na razie przede wszystkim (egocentryczną) ekspozycją potencjału technologii, a nie narzędziem mogącym ułatwiać funkcjonowanie domowników.

Implikacje praktyczne: Przedstawiony tok myślenia zawiera również implikacje praktyczne dla inżynierów takich systemów oraz ich interfejsów, wskazując na problem nieprzystawalności stosowanych rozwiązań z zakresu reprezentacji i dystrybucji wiedzy do potrzeb użytkowników nieprofesjonalnych.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Proponowane w artykule stanowisko, łączące teoretyczne narzędzia translatoologii z badaniami nad systemami informacyjnymi i ich interfejsami, nie pojawiło się dotychczas w literaturze przedmiotu. Okazało się ono funkcjonalne – pozwoliło przynajmniej częściowo odpowiedzieć na pytanie, dlaczego inteligentne systemy automatyki domowej, z założenia potencjalnie atrakcyjne dla odbiorców, nie spotykają się z szerokim entuzjazmem klientów oraz dlaczego ich funkcjonalność wykorzystywana jest tylko w niewielkim zakresie.

Słowa kluczowe

Antropologiczne aspekty rozwoju nowych technologii. Inteligencja. Inteligentny dom.

Egocentric Smart Homes. Smart Interfaces as a Foreignization

Abstract

Purpose/Thesis: The purpose of this article is to investigate the scope of the intelligence notion related to smart home systems and explain how understanding the human-machine communication in terms of translation theory helps to analyze and improve smart home interfaces. **Approach/Method:** Intelligence as a notion has been divided into two categories: human intelligence and the intelligence of a machine (system). Both have been analyzed in terms of the translation metaphor, with theoretical tools derived from Translation Studies, that is foreignization and domestication introduced by Friedrich Schleiermacher and popularized in Lawrence Venuti's work. **Results and Conclusions:** This kind of analyze introduces a new perspective on human machine interface (HMI) designed for smart home systems, where communication issues are understood as failed translation and the intelligence within a smart system still offers an egocentric usage of technological opportunity rather than a way to improve the quality of life at home. **Practical implications:** The method presented in this article has practical implications for engineers and UX designers as well, they are shown how popular data visualization and knowledge distribution methods mostly miss the real needs and expectations of unprofessional users. **Originality/Value:** The idea to apply Translation Studies in the analysis of information systems and its interfaces has never appeared in the literature before. However, it proved to be useful since it helped to investigate the question, why smart home automation systems, though potentially alluring, find less enthusiasm among their clients and why their most functionalities are neither understood nor used.

Keywords

Intelligence. Intersemiotic translation. Knowledge representation. Smart home. Technological evolution. Translation theory.

Dr INEZ OKULSKA – w Instytucie Badawczym NASK zajmuje się transferem technologii. Stopień naukowy doktora uzyskała z zakresu translatologii w dziedzinie literaturoznawstwa na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W ramach doktorskiego stypendium odbyła staż naukowy na Wydziale Komparatystyki Uniwersytetu Harvarda. Obecnie przygotowuje politechniczny projekt magisterski na kierunku Automatyka i robotyka, z zakresu reprezentacji danych w inteligentnych systemach automatyki domowej. W najnowszych publikacjach stara się łączyć humanistyczne narzędzia analizy z problematyką nowych technologii.

Kontakt z autorką:

inez.okulska@gmail.com

NASK Państwowy Instytut Badawczy

ul. Kolska 12

01-045 Warszawa

Percepcja tekstu w formie drukowanej i elektronicznej

Katarzyna Tałuć, Jacek Tomaszczyk

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Abstrakt

Cel/Teza: Upowszechnienie technologii informacyjno-komunikacyjnych, czego odzwierciedleniem jest rosnąca dostępność tekstów w cyfrowej formie, jak i urządzeń umożliwiających ich odbiór (laptopów, tabletów, smartfonów), skłania do objęcia badaniami zachowań czytelniczych w kontekście rosnącej popularności e-tekstów i ich nośników. Celem artykułu jest przedstawienie wyników badań percepcji i recepcji tekstu czytanego w wersji drukowanej oraz elektronicznej. Autorzy odpowiadają na pytanie badawcze, czy nośnik tekstu wpływa na percepcję tekstu.

Koncepcja/Metody badań: Przeprowadzono eksperyment wśród studentów, których zadaniem było przeczytanie tekstu i udzielenie odpowiedzi na pytania związane z jego treścią. Studenci zostali podzieleni na cztery grupy: osoby czytające tekst z kartki A4, z 14-calowego laptopa, 6-calowego czytnika e-booków oraz 5-calowego telefonu komórkowego.

Wyniki i wnioski: Uzyskane wyniki dały podstawy, aby stwierdzić, że nośnik tekstu nie wpływa na sposób percepcji czytanej za jego pośrednictwem treści.

Zastosowanie praktyczne: Rezultaty badań mogą być wykorzystane w metodyce pracy nauczycieli akademickich.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Innowacyjnością podejścia w badaniach zaprezentowanych w artykule jest zastosowanie eksperymentu w celu zebrania materiału poddanego następnie komparatystycznej analizie i interpretacji. W polskojęzycznej literaturze dotyczącej zagadnień recepcji tekstu takie podejście występuje rzadko.

Słowa kluczowe

Druk. Nośnik informacji. Percepcja tekstu. Urządzenie elektroniczne.

The Perception of Print and Electronic Text

Abstract

Purpose/Thesis: The wide spread of information and communication technologies, which is reflected in the growing availability of texts in digital forms and devices enabling their reception (laptops, tablets, smartphones), encourages us to do research on reading behaviour in the context of the growing popularity of e-texts and the devices that display them. The aim of the article is to present the results of perception and reception tests of the text in printed and electronic forms. The authors attempt to answer the research question as to whether the text medium affects the perception of the text.

Approach/Methods: An experiment was conducted among students whose task was to read the text and answer the questions related to its content. The students were divided into four groups of people reading the text from: from an A4 sheet, a 14-inch laptop, a 6-inch e-book reader and a 5-inch mobile phone.

Practical implications: The results of the research can be used in the teaching methods of academic teachers.

Originality/Value: The innovativeness of the approach in the research presented in the article is the application of an experiment to collect data which was then subjected to comparative analysis and interpretation. In Polish-language literature on text reception such an approach rarely occurs.

Keywords

Electronic device. Information storage media. Print. Text perception

Dr hab. KATARZYNA TAŁUĆ jest adiunktem w Zakładzie Kultury Czytelniczej i Informatycznej Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na problematyce kultury książki i prasy, z uwzględnieniem analizy procesów

komunikacyjnych zachodzących w relacjach twórca wypowiedzi – odbiorca w ujęciu diachronicznym i synchronicznym. Wybór publikacji: M. Gwadera, K. Taluć, Edukacja medialna i informacyjna. W: A. Tokarska (red.), Bibliotekarstwo. Warszawa 2013, 565–583.; Książki Jan Kudera – badacz dziejów prasy na Śląsku. Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy 2015, 1(39), 94–104; Blog – narracja w słowie i obrazie. W: B. Olszewska, O. Pajczkowski (red.), „Stare” i „nowe” w literaturze dla dzieci i młodzieży – małe formy narracyjne. Opole 2017, 119–140.

Kontakt z autorką:

katarzyna.taluc@us.edu.pl

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki

Zakład Kultury Czytelniczej i Informacyjnej

pl. Sejmu Śląskiego 1

40-032 Katowice

Dr hab. JACEK TOMASZCZYK jest dyrektorem Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i adiunktem w Zakładzie Zarządzania Informacją tego Instytutu. Specjalizuje się w informacji terminologicznej oraz indywidualnym zarządzaniu informacją. Ważniejsze publikacje: Model systemu informacji terminologicznej, Katowice 2014. Terminologia w komunikacji naukowej. W: A. Pulikowski (red.), Kultura książki i informacji. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Elżbiecie Gondek, Katowice 2017. Metodyka tworzenia i ewaluacji cyfrowych narzędzi indywidualnego zarządzania informacją. W: R. Sapa (red.), Diagnostyka w zarządzaniu informacją: perspektywa informatologiczna, Kraków 2017.

Kontakt z autorem:

jacek.tomaszczyk@us.edu.pl

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki

Zakład Zarządzania Informacją

pl. Sejmu Śląskiego 1

40-032 Katowice

ScientoMiner ICR – moduł importu danych bibliograficznych z zasobów Crossref dla platformy Gephi

Anna Małgorzata Kamińska

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytet Śląski w Katowicach

Abstrakt

Cel/Teza: Autorka stawia tezę, że coraz bardziej powszechne wykorzystywanie systemu identyfikacji DOI oraz postępujące zjawisko upubliczniania przez poszczególnych wydawców informacji o cytowaniach artykułów otwierają nowe możliwości prowadzenia analiz sieci cytowań bibliograficznych i zapewnić mogą wyższą niż dotąd wiarygodność uzyskiwanych wyników. Na szczególną uwagę zasługują tutaj katalogujące usługi Crossref, umożliwiające pozyskanie ustrukturalizowanych informacji bibliograficznych (w tym informacji o cytowaniach) wszystkim zainteresowanym stronom. Celem artykułu jest przedstawienie opracowanego przez autorkę rozszerzenia platformy analitycznej Gephi o moduł importu danych opisujących cytowania z zasobów Crossref. Rozwiązanie to ułatwia prowadzenie analiz cytowań pobieranych z tego źródła danych.

Koncepcja/Metody badań: Implementacja zaproponowanego rozszerzenia wymagała analizy architektury informacyjnej zasobów gromadzonych i indeksowanych w bazie danych Crossref oraz sposobu ich udostępniania poprzez usługi sieciowe dostawcy. Opracowany został również grafowy model danych umożliwiający jednoznaczną identyfikację artykułów cytujących i cytowanych oraz relacji je łączących, tak aby rozbudowa tego modelu w przyszłości (np. o relacje autorstwa) nie uniemożliwiała korzystania z opracowanego modułu.

Wyniki i wnioski: Udostępniona funkcjonalność umożliwia importowanie skierowanego grafu cytowań z zasobów Crossref do platformy Gephi, dla wybranych przez użytkownika czasopism opisywanych identyfikatorem ISSN, z możliwością ograniczenia do zadanych przedziałów czasowych. Dla mniej wprawnych użytkowników oferuje ona również wstępne pokolorowanie wierzchołków grafu według ich typu. Posługiwanie się identyfikatorami DOI uwiarygodnia wyniki prowadzonych analiz.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Platforma obliczeniowa Gephi, stanowiąc ciekawe narzędzie do analizowania struktur sieciowych, bywa również wykorzystywana, głównie przez badaczy zagranicznych, do realizacji badań bibliometrycznych i wizualizacji ich wyników. Od niedawna obserwować można rosnący wzrost zainteresowania tym narzędziem również badaczy krajowych, jednak wydaje się, że ciągle przegrywa ono konkurencję z prostszą w obsłudze aplikacją Pajek oraz ściśle przeznaczonymi do analiz bibliometrycznych środowiskami VOSviewer oraz CiteSpace. Choć te ostatnie narzędzia mają zdecydowanie mniejsze możliwości analityczne, to za ich wyborem przemawiają techniczne bariery zasilania platformy Gephi danymi bibliograficznymi. Autorka, korzystając z modularnej budowy tej platformy, opracowała rozszerzenie umożliwiające automatyczny import danych wprost z zasobów Crossref w sposób bardziej przyjazny w porównaniu ze środowiskiem VOSviewer. Według jej najlepszej wiedzy jest to również pierwsze rozszerzenie tej platformy przeznaczone do badań stricte bibliometrycznych.

Słowa kluczowe

Analiza cytowań. Bibliometria. Bibliograficzne bazy danych. Crossref. DOI. Gephi. Indeks cytowań. Import danych. Mapowanie nauki. ScientoMiner ICR. Wizualizacja danych bibliograficznych.

ScientoMiner ICR – The Plug-in for Importing Bibliographic Data from Crossref Resources to the Gephi Platform

Abstract

Purpose/Thesis: Presenting what causes problems in reliable bibliometric research using citation network analysis, the author indicates that the growing use of the DOI identification system and the growing phenomenon of publishing information on article citations by individual publishers result in new possibilities for such research. Particularly noteworthy here are Crossref services that enable downloading

structured bibliographic information (including citations) for all interested parties. The author proposes the extension of the Gephi analytical platform with a data import plug-in that imports data describing citations from Crossref services, thus facilitating citation analysis by all interested parties in this source of data.

Approach/Methods: The implementation of the proposed plug-in required the analysis of the information architecture of resources collected and indexed in the Crossref database and the way they are shared as web services. One of the important parts of the research was also the development of a graph data model that allows unambiguous identification of citing and cited papers and the relations between them, so that the evolution of this model in the future (e.g. adding co-authorship relations) would not prevent the usage of the developed plug-in.

Results and conclusions: The developed functionality allows to import a directed citation graph from Crossref resources to the Gephi platform, for user-defined journals identified by the ISSN, with the possibility of limiting the data set to given time intervals. For less experienced users, it also offers preliminary coloring of the graph's vertices by their type. The use of DOI identifiers makes the results of the analyzes more reliable than in the case of analyses where matching of titles and authors of bibliographic units with records of references section is performed.

Originality/Value: The Gephi computing platform, being an interesting tool for analyzing network structures, is also used, mainly by foreign researchers, to implement bibliometric research and visualize their results. Recently, there has been a growing interest in this tool among local researchers, but it seems that it is still losing competition with the easier to use Pajek application and strictly dedicated to the bibliometric analysis VOSviewer platform. Although the latter tools have less analytical capabilities, the technical barriers in loading the Gephi platform with bibliographic data limits its usage. The author, using the modular construction of this platform, has developed a plug-in enabling automatic data import directly from the Crossref resources in a more friendly way compared to the VOSviewer environment. To the best of her knowledge, it is also the first extension of this platform dedicated to the support of strictly bibliometric research.

Keywords

Bibliometrics. Bibliographic databases. Citation analysis. Citation index. Crossref. DOI. Data import. Gephi. Science mapping. ScientoMiner ICR. Visualization of bibliographic data.

Dr ANNA MAŁGORZATA KAMIŃSKA jest adiunktem w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz pracownikiem Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W 2016 r. obroniła rozprawę doktorską pt. Informacja naukowa o górnictwie w świetle wydawnictw ciągłych uczelni technicznych w Polsce (1945–1989) na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jej zainteresowania naukowe skupiają się wokół trzech uzupełniających się obszarów: informatologia, graficzne języki komunikacji oraz wizualizacja informacji.

Kontakt z autorką:

anna.kaminska@us.edu.pl

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

Uniwersytet Śląski w Katowicach

pl. Sejmu Śląskiego 1

40-032 Katowice

Podejmowanie tematu naukometrii i bibliometrii w Polsce w latach 2015–2017

Magdalena Sznigir

Abstrakt

Cel/Teza: Celem badania omówionego w artykule było zidentyfikowanie problematyki podejmowanej przez polskich badaczy w piśmiennictwie, którego przedmiotem są analizy naukometryczne i bibliometryczne, opublikowanym w latach 2015–2017.

Koncepcja/Metody badań: Badanie zostało oparte na danych pobranych z bibliografii polskiej naukometrii, tworzonej przez Scholarly Communication Research Group (<http://sc.amu.edu.pl/bibliography>). Do oceny zmian ilościowych piśmiennictwa w badanym czasie, określenia struktury tematycznej oraz wskazania najbardziej aktywnych autorów i czasopism, zastosowano metodę statystyczną.

Wyniki i wnioski: W bibliografii Scholarly Communication Research Group w latach 2015–2017 zarejestrowano 268 prac polskich badaczy, związanych z naukometrią i bibliometrią. W piśmiennictwie tym wyróżniono cztery kategorie publikacji: badania, w których bibliometria jest wykorzystana jako metoda badawcza (44%), prace teoretyczne (37%), komentarze i polemiki (15.7%) oraz inne dokumenty (3.3%). Analiza czasopism wykazała sporadyczne podejmowanie tematu naukometrii i bibliometrii przez periodyki z różnych dziedzin (m.in. humanistycznych, technicznych, medycznych). Analiza autorów wykazała, że badacze podejmują analizowany temat sporadycznie oraz to, że jedynie nieliczni naukowcy prowadzą badania nad tym zagadnieniem długofalowo.

Oryginalność/Wartość poznawcza: Artykuł porządkuje wiedzę o aktualnym kontekście podejmowanych badań naukometrycznych i bibliometrycznych w Polsce.

Słowa kluczowe

Badania w Polsce. Bibliometria. Informacja naukowa. Naukometria.

Scientometrics and Bibliometrics Researches in Poland in 2015–2017

Abstract

Purpose/Thesis: The purpose is to examine the way bibliometrics and scientometrics were used – as a research problem and a scientific method, in Poland in the years 2015 to 2017.

Approach/Methods: The research was based on the contents of the bibliography of Polish scientometrics created by the Scholarly Communication Research Group; available at <http://sc.amu.edu.pl/bibliography/>. The statistical method was used to assess the quantitative changes in the literature in the examined period, determine the thematic structure and indicate the most active authors and journals.

Results and conclusions: In the years 2015 to 2017 there were 268 documents related to scientometrics and bibliometrics registered in Poland. Four categories of documents were distinguished: documents in which bibliometrics is used as a research method (44%), theoretical works (37%), comments and polemics (15.7%) and others (3.3%). The analysis of journals shows that Polish journals sporadically address the subject of scientometrics and bibliometrics. The journals researched included periodicals in the field of humanities, technology, medicine and economics. The analysis of authors shows that researchers rarely pursue this subject as well and only a few Polish scientists are researching this issue in the long term.

Originality/Cognitive value: The article organizes knowledge about the current context of scientometric and bibliometric research in Poland.

Keywords

Bibliometrics. Information science. Research in Poland. Scientometrics.

Mgr MAGDALENA SZNIGIR jest absolwentką kierunku Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo na Uniwersytecie Wrocławskim. Obecnie pracuje w pozarządowej organizacji KASA Fondation Humanitaire Suisse w Erywaniu (Armenia). Do jej głównych zainteresowań badawczych należą kierunki rozwoju informacji naukowej oraz dydaktyka w zakresie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa w Europie Wschodniej.

Kontakt z autorką:

sznigir.magdalena@gmail.com

Adres korespondencyjny:

Bryusov 2 ap. 6, Yerevan 0023, Armenia